

S. Sayısı : 72

Inhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı Bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâiyhası ve Bütçe encümeni mazbatası (1/917)

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı : 6/4800

4 . I . 1943

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Inhisarlar umum müdürlüğü 1942 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28 . XII . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibe ve cetvelleriyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil
Ş. Saracoğlu

Tenzilin mucip sebepleri

Yıl içinde yapılan masraflar gözönünde tutularak bütçenin 10 neü faslının 2 nei tamir maddesinden (3 000) ve 13 neü faslının birinci şarapçılara verilecek prim maddesinden (10 000) ve aynı faslın 3 neü sergilere iştirak ve propaganda masrafları maddesinden de (10 000) lira ki ceman (23 000) liralık tasarrufun temini umularak ona göre kanun lâiyhası tanzim kılınmıştır.

Zamın mucip sebepleri

F. M.

2 3 Para gönderme masrafı :

Mamulât fiyatlarının artırılması ve satışlarımızın tezayüdü dolayısıyla 1941 bütçesindeki 97 bin liralık para gönderme tahsisatı kifayet etmemiş ve buna (40) bin lira kadar ilâvesine mecburiyet hâsıl olmuştur.

1942 senesinde kahve ve çay işlerinin de idaremize tevdi ve satışlarımızın devamlı yükselişi nazari itibare alınarak bu tertibe (140 000) lira tahsisat konmuş ise de bu miktarın kahve ve çay dahil bulunmayan 1941 senesi sarfiyatına kıyas edildiği ve bu defa 30 . XI . 1942 den itibaren mamulât fiyatlarına yeniden yapılan % 50 ye yakın zam ile iptidai maddeler fiyatlarının yükselmesi dolayısıyla merkezle mülhakat arasında vukubulan para irsalâtının çoğalması nazari dikkate alındığı takdirde, ihtiyaca kifayet etmeyeceği anlaşıldığından (90) bin liranın ilâvesine mecburiyet görülmüştür.

2 4 İdare masrafı :

Ahvali hazırda dolayısıyla gerek mahrukat ve gerek levazım ve eşya fiyatlarında geçen senelere nazaran husule gelen fiyat farkları dolayısıyla mevcut tahsisat bakiyesinin idare ihtiyacını temine kâfi gelemediği anlaşılmış olduğundan bu tertibe (80.000) liranın zammına mecburiyet görülmüştür.

F. M.

9 1 Yapı işleri ve tamirleri :

Bu sene fevkalâde ve anî olarak zuhur eden ihtiyaçlar dolayısıyla idarece yaptırılması kararlaştırılan ve bütçenin tanzimi sırasında tahsisat talebinin derpiş edilmesine imkân olmayan aşağıda müfredatı yazılı (350 000) liralık inşaat işlerinden bu sene yapılması mümkün görülebilen kısmı için bütçedeki tahsisat bakıyesi müsait olmadığından bu tertibe (180 000) liranın zammına ihtiyaç hâsıl olmuştur.

Lira

70 000	Samsunda inşa edilecek çay ve kahve deposu ile bir satış mahalli için
160 000	Samsunda yanan B. Deposu yerine yeniden inşa olunacak depo binası için «İnşaatın teahhuru halinde (40) bin lira değerinde muhterik deponun divarlarından istifade imkânı kalmıyacağı gibi mühim tütün merkezi olan Samsun'da yersizlik yüzünden müşkülâta mahal bırakılmamak üzere işbu inşaatın yapılması zaruri görülmüştür.»
50 000	Samsun'da yangında hasara uğrayan binaların tamiri için
70 000	Satışların tezayüdü dolayısıyla imalâtını artırmak mecburiyetinde bulunan Adana fabrikasının tevsii için,

350 000

Zammın mucip sebepleri

6 1 Fennî ekim, dikim, teerübe masrafları :

İşçi gündeliklerine yapılan pahalılık zammıyla hayat pahalılığı dolayısıyla yükselen rayice göre muvakkat işlerdeki sarfiyatın fazlalığı ve Şark tütün mıntakası ekicilerinin kalkınmasını temin etmek üzere Malatya, Adıyaman, Pertek merkezlerinde bu yılın programı hariinde geniş fidelik tesis ve buralarda ıslah edilmiş tohumla elde edilecek fidelerin bu mıntaka ekicilerine parasız tevzii takarrür etmiş olduğundan bu işlerin icabettirdiği fazlai sarfiyatı karşılamak üzere bu tertibe daha (8 000) liranın ilâvesi zaruri görülmüştür.

22 1 Çocuk zamları :

4178 sayılı kanunun 3 neü maddesi mucibince memurlara verilmesi lâzımgelen çocuk zammının yapılan tesbite nazaran haziran - birinci kânun 1942 zarfındaki aylık miktarı vasati (3 000) liraya baliğ olmasına göre çocuk adedinin tesbiti hususundaki mesainin tamamen ikmalinde bu miktarın artması ve sene sonuna kadar vukubulacak doğum vakaları da nazarı dikkate alındığı takdirde bu tertipteki tahsisat bakıyesinin kâfi gelebileceği anlaşılması olduğundan (15 000) liranın ilâvesine mecburiyet görülmüştür.

Kanun lâyihasının 3 neü maddesinin mucip sebepleri :

Bu madde, idarece yaptırılması zaruri görülen ve meemu bedeli 350 000 lira tahmin olunan inşaat işlerinin bu sene zarfında tamamen ikmal ve intaema imkân bulunmadığından taahhüdâtın bir kısmının senei âtiye sirayet etmesi mecburiyeti dolayısıyla (180 000) lirası işbu kanun lâyihasıyla bütçenin 9 neu faslının birinci maddesine ilâvesi teklif olunan tahsisattan ve mütebaki (170 000) lirası 1943 malî yılı inhisarlar bütçesine konulacak tahsisattan temin olunmak üzere 1943 malî yılına geçici taahhüdata girişilmesini teminen yazılmıştır.

Munzam tahsisatın ne suretle karşılanacağı :

Inhisar maddelerine yapılan zamlar dolayısıyla elde edilmiş ve edilecek varidat fazlasından 350 000 lirası istenilen munzam tahsisata karşılık tutulmuştur.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

Mazbata No. 44

Esas No. 1/917

8 . I . 1943

Yüksek Reisliğe

İnhisarlar umum müdürlüğü 1942 mali yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair Gümrük ve inhisarlar vekilligince hazırlanan ve Başvekâletin 4 ikinci kânun 1943 tarih ve 6/4800 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan kanun lâyihası encümenimize tevdi buyurulmakla Maliye ve Gümrük ve inhisarlar vekâletlerinin salâhiyetli memurları hazır oldukları halde tetkik ve müzakere olundu.

İnhisarlar umum müdürlüğünün 1942 mali yılı bütçesinde yapılması teklif olunan değişikliklerden birincisi bazı masraf tertipleri arasında (23 000) liralık münakale icrasına dairdir.

Şarapçılara verilecek prim, sergilere iştirak ve propaganda ve tamirat tertiplerinden tenzîl edilmek suretiyle fennî ekim, dikim ve tecrübe masrafları tertibine (8 000) ve çocuk zamları tertibine de (15 000) lira ilâvesi istenmektedir. Bu ilâveler işçi gündeliklerine fevkalâde ahval dolayısıyla yapılan zamdan, şark tütün ekiçilerini teşvik için bazı yerlerde fidelikler tesisi ve yetmişmiş fideliklerin tütün ekiçilerine parasız olarak tevzii tedbirlerinden ve bütçenin tanzimi sırasında çocuk miktarının tam olarak tesbit edilmiş olmasından ve doğumun son aylarda artmasından neşet etmektedir.

Bundan başka umum müdürlük bütçesine (350 000) lira munzam tahsisat talep olunmaktadır.

İnhisarlar maddeleri fiyatlarının ve satışlarının artması dolayısıyla para gönderme masraflarını tertibine (80 000) lira:

Mahrukât, levazım ve alelûmum eşya fiyatlarında husule gelen yükselmeler dolayısıyla idare masrafları tertibine (80 000) lira;

Yeniden inşasına veya tamirlerine zaruret

görülen depo ve ambar binalarıyla Samsun'daki tütün deposu yangınında hasara uğrayan binaların tamirleri için (yapı işleri ve tamirleri) faslına (180 000) lira ilâvesi teklif olunmaktadır.

İnhisarlar umum müdürlüğü bütçesinde yapılması teklif olunan değişikliklerin fevkalâde ahvalin icap ettirdiği zaruretlerden doğduğunu ve 1942 mali yılı varidat fazlasının munzam tahsisatı karşılamaya müsait bulunduğunu gören Encümenimiz bu değişiklikleri kabul ettiği gibi 1943 mali yılı bütçesi ile temin olunmak üzere inşaat ve tamirat masrafları için (170 000) liraya kadar mezkûr yıla sâri taahhüt icrasına salâhiyeti tazammun eden hükmü de muvafık bulmak suretiyle lâyihayı aynen kabul eylemiştir.

Umumî Heyetin tasvibine arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis	Reis V.	M. M.
Çorum	Kastamonu	Muğla
İ. Eker	Tahsin Coşkan	H. Kitabcı
Kâtip		
İstanbul	Antalya	Bolu
F. Öymen	N. Esat Sumer	Dr. Zihni Ülgen
Bursa	Elâzığ	Giresun
Dr. Sadi Konuk	M. F. Altay	M. Akkaya
İsparta	İsparta	İstanbul
M. Karaağaç	R. Ünlü	H. Ülkmen
Kırklareli	Konya	Kütahya
B. Denker	R. Türel	A. Tiridoğlu
Mardin	Muş	Samsun
R. Erten	Ş. Ataman	M. Ali Yörüker
Sinob	Sivas	Tokad
C. K. İncedayı	Remzi Çiner	H. N. Keşmir
Tunceli		Zonguldak
M. Yenel		Emin Erişirgil

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Inhisarlar Umum müdürlüğü 1942 malî yılı bütçesinde değişiklik yapılmasına dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Inhisarlar Umum müdürlüğü 1942 malî yılı Bütçe kanununa bağlı A işaretli cetvelin ilişik bir sayılı cetvelde yazılı tertipleri arasında (23 000) liralık münakale yapılmıştır.

MADDE 2. — Inhisarlar Umum müdürlüğü 1942 malî yılı Bütçe kanununa bağlı A işaretli cetvelin ilişik iki sayılı cetvelde gösterilen tertiplerine (350 000) lira munzam tahsisat verilmiştir.

MADDE 3. — Karşılığı 1943 malî yılı Inhisarlar Umum müdürlüğü bütçesine konulacak tahsisattan temin olunmak üzere inşaat ve tamirat masrafları için 170 000 liraya kadar 1943 malî yılma geçici taahhüde girişilmesine Gümrük ve inhisarlar vekili mezundur.

MADDE 4. — Bu kanun neşri tarihinden mer'idir.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini icraya Gümrük ve inhisarlar vekili memurdur.

28 . XII . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
Ş. Saracoğlu	H. Menemecioğlu	A. R. Artunkal
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
R. Peker	N. Menemecioğlu	F. Ağralı
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Yücel	A. F. Cebesoy	Sırrı Day
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
Dr. H. Alataş	R. Karadeniz	Ş. R. Hatipoğlu
Mü. V.		Ti. V.
F. Engin		Dr. B. Uz

Hükümetin teklifine bağlı

[1] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın ismi	Tenzil edilen Lira	Zammedilen Lira
6	1	Fennî ekim, dikim, tecrübe masrafları		8 000
10	2	Tamirat	3 000	
13	1	Şarapçılara verilecek prim	10 000	
	3	Sergilere iştirak ve propaganda masrafları	10 000	
22	1	Çocuk zamları		15 000
			23 000	23 000

Hükümetin teklifine bağlı

[2] SAYILI CETVEL

F.	M.	Tahsisatın nev'i	Lira
2	3	Para ödeme masrafları	90 000
	4	İdare masrafı	80 000
		Fasıl yekûnu	170 000
9	1	Yapı işleri ve tamirleri	180 000
		Yekûn	350 000